

Verslag PRT d.d. 16 september 2024

Aanwezige leden: de heren De Jonge (voorzitter), Van der Velde (Provincie), Louws (Middelburg), Bertijn (Vlissingen), Tuk (Veere), Jansen op de Haar (Kapelle), Both (Reimerswaal), Weststrate (Borsele) Van Merrienboer en Hulle (Terneuzen), Hageman (Hulst) en Kapteijns (COA), en de dames, Vermue (VZG), Van Oostenbrugge (Sluis), Smit (Schouwen-Duiveland), Veldhuizen (Goes), Sijbers (Tholen), Meeuwisse (Noord-Beveland) en Rommers (VenJ)

Ambtelijk: de heren Bakker (secretaris), Van Terheijden (asiel) en de dames De Jonge (OEK) en De Vries (communicatie).

1. Opening

- a. Agenda
- b. Verslag PRT d.d. 27 juni 2024
- c. Mededelingen

- De agenda wordt vastgesteld.
- Het verslag van 27 juni wordt vastgesteld.
- N.a.v. het verslag vraagt wethouder Tuk naar het gesprek tussen de staatssecretaris voor asiel en het Veiligheidsberaad. Burgemeester Van Merrienboer zegt dat het overleg heeft plaatsgevonden en dat daarin de rolverdeling is bevestigd. De veiligheidsregio's zijn er voor een crisis en zodoende is er momenteel geen rol voor de veiligheidsregio's.

2. Inkomende en uitgaande stukken

- a. Uitgaand ambtsbericht cvdK aan minister Asiel en Migratie d.d. 11 juli 2024 inzake stand van zaken opvang asielzoekers, Oekraïense ontheemden en huisvesting statushouders.
- b. Inkomend bericht van de minister van Asiel en Migratie aan de colleges van B&W d.d. 21 augustus 2024 inzake aanvullende opvang Oekraïense ontheemden
- c. Opdrachtbrief aan COA van de DG migratie d.d. 29 augustus inzake plaatsen 1 of 2 asielzoekers in alle bestaande COA opvanglocaties i.k.v. bezetting Ter Apel

- De stukken worden voor kennisgeving aangenomen en inhoudelijk besproken bij de betreffende agendapunten.
- De bijlagen worden voortaan genummerd.

3. Zeeuwse opvang

- a. Stand van zaken opvang asielzoekers
- b. Stand van zaken ten aanzien van de spoed uitvraag
- c. Opvang Oekraïense ontheemden

- De stand van zaken ten aanzien van de opvang van asielzoekers wordt voor kennisgeving aangenomen.
- Burgemeester Meeuwisse stelt vragen bij de wijze van presentatie van de cijfers huisvesting. Omdat de formele taakstelling per half jaar is, worden ook de realisatiecijfers per half jaar getoond. Dat geeft zodoende een vertekend beeld. Er wordt gekeken of de tweede helft van het jaar de cijfers voor huisvesting gecumuleerd kunnen worden weergegeven.

- Omdat het Provinciaal Verslag inmiddels in concept gereed is, wordt de betreffende kolom voortaan in het dashboard weggelaten.
- Opmerking secretaris: in de vergadering is gesproken over de spoeduitvraag voor 100 aanvullende plaatsen. In de spoeduitvraag van 15 april jl. zijn echter 200 extra opvangplaatsen aan de Zeeuwse gemeenten gevraagd.
- Ten aanzien van de stand van zaken spoed uitvraag, koppelen de gemeenten Borsele, Kapelle, Reimerswaal en Noord-Beveland het proces en de stand van zaken kort terug. Bij de gemeenten is de intentie om bij te dragen aan de opgave voor asiel. Er is ook veel inspanning geleverd ten aanzien van deze opgave. De inspanningen richten zich echter op meer duurzame vormen van opvang en minder op korte termijn opvang in het kader van de spoeduitvraag. Het realiseren van spoedopvang zou deze lopende processen kunnen verstoren.
- De voorzitter merkt op dat het goed is om te horen dat de betreffende gemeenten aan de slag zijn met asielopvang en daarbij ook hun gemeenteraden meenemen. Echter, deze inspanningen hebben geen betrekking op de spoeduitvraag die er ligt waardoor het resultaat onvoldoende is. Er zijn op dit moment niet voldoende asielopvangplaatsen om de doorstroming vanuit Ter Apel te kunnen organiseren. Daarom moeten er, ook in Zeeland, op korte termijn asielopvangplaatsen bijkomen. Daarbij wordt, in het kader van solidariteit, uitdrukkelijk naar de betreffende gemeenten gekeken.
- De gemeenten waar al opvang plaatsvindt en waar onlangs opnieuw asielzoekers extra zijn geplaatst, geven aan dat het op hun locaties niet meer mogelijk is om nog extra asielzoekers te plaatsen. Ook begint het politieke draagvlak voor de opvang af te nemen, wanneer iedere keer naar deze zelfde gemeenten gekeken wordt, wanneer er iets extra's moet worden gedaan. Dit neemt niet weg dat de gemeenten bereid zijn de gemeenten die de spoedopvang realiseren, bij te staan met de organisatie daarvan.
- De vier betrokken gemeenten hechten er aan te benadrukken dat ze zich wel degelijk inspannen om een bijdrage aan asielopvang te leveren, maar dat ze dit doen binnen de kaders van de gegeven bestuursopdracht.
- Het COA benadrukt dat de nood nog steeds zeer hoog is en dat de spoeduitvraag nog steeds van kracht is.
- De voorzitter stelt voor in een ingelast bestuurlijk overleg te praten over de mogelijkheden die er op korte termijn wel zijn, gericht op een resultaat. Het COA zal bij dit overleg aansluiten. Met dit voorstel wordt ingestemd. Het bestuurlijk overleg zal plaatsvinden in Kapelle.
- De gedeputeerde geeft n.a.v. de discussie aan dat de provincie ten aanzien van dit agendapunt geen rol heeft en dat de commissaris van de Koning in deze optreedt als rijksorgaan. De provincie speelt alleen een rol bij de huisvesting van statushouders.
- De stand van zaken ten aanzien van de opvang van Oekraïense ontheemden wordt voor kennisgeving aangenomen. De Zeeuwse gemeenten halen de inspanningsverplichting niet, maar er worden wel stappen gezet om het sluiten van locaties te compenseren en aanvullende plaatsen te realiseren.
- Vanuit de PRT wordt de minister opgeroepen een duidelijke koers te varen ten aanzien van de zelfredzaamheid van Oekraïense ontheemden. Wanneer Oekraïners die werken, zelfvoorzienend moeten zijn, willen gemeenten ook de benodigde middelen om dit af te kunnen dwingen. Mede in dit verband wordt bij het rijk aandacht gevraagd voor het afbrokkelend draagvlak voor de opvang van Oekraïense ontheemden.

- Gemeenten voelen de urgentie. De gemeenten roepen het rijk op om de urgentie bij alle betrokkenen nog eens onder de aandacht te brengen. In dit verband wordt opnieuw verwezen naar de soms stroef lopende samenwerking met het rijksvastgoedbedrijf.
- Zolang de gemeenten de inspanningsverplichting niet halen, wordt hard gewerkt aan het realiseren van aanvullende plaatsen. Gemeenten gaan door met het zogenaamde onder handen werk. Daarnaast kijken gemeenten verder naar nieuwe mogelijkheden bijvoorbeeld in combinatie met de huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders. Wanneer gemeenten hierbij tegen problemen aanlopen, wil de voorzitter daarvan graag op de hoogte worden gebracht.
- Medio oktober wordt een nieuwe instroomprognose verwacht. In de reguliere vergadering van november, komen we daarom op dit punt terug en betrekken we daarbij de nieuwe prognose en nieuwe inspanningsverplichting die op basis daarvan wordt vastgesteld.

4. Zeeuwse invulling opgave Spreidingswet

- a. Herijking Zeeuwse Afspraken voor de duur van 2 jaar
 - b. Stand van zaken, conclusies en vervolg
- De Zeeuwse afspraken worden niet, zoals voorgesteld ingetrokken. De afspraken over solidariteit en de duurzame opvang vormen de basis voor de samenwerking in Zeeland en moeten in stand blijven.
 - De gemeenten gaan de Zeeuwse Afspraken evalueren en actualiseren binnen de huidige beleidscontext van de Spreidingswet. De uitgangspunten blijven daarbij hetzelfde. De gemeenten Terneuzen, Middelburg en Goes gaan zorgdragen voor structurele opvang (schil 1) en de andere gemeenten dragen, op basis van solidariteit, op een andere wijze bij aan de opgave (schil 2 en 3). Met name de wijze waarop de andere gemeenten in schil 3 bijdragen wordt op basis van de evaluatie en opgave van de Spreidingswet voor de komende periode, geactualiseerd.
 - Het concept Provinciaal Verslag wordt besproken. De gemeenten stemmen in met de keuze voor de SPUK regeling en gemeenten nemen kennis van het feit dat paragraaf 4 van het Provinciaal verslag niet door de PRT wordt vastgesteld.
 - Ten aanzien van de discussiepunten wordt afgesproken dat gemeenten hierover in de komende maand duidelijkheid geven aan de secretaris, zodat het op de juiste wijze kan worden opgenomen in het definitief concept Provinciaal verslag.
 - De voorzitter zal de burgemeester van Goes vragen over de inzet van de reservecapaciteit van 100 opvangplaatsen een zodanig besluit te laten nemen dat deze capaciteit ook meetelt voor de opgave Spreidingswet.
 - Ten aanzien van het aanbod van de gemeente Tholen geeft COA aan dat het aanbod om opvang voor 12 AMV-ers te realiseren, niet levensvatbaar is. AMV opvang kan niet in de vorm van TGO en COA werkt met een minimale omvang van in principe 50 AMV-ers. Tholen bespreekt e.e.a. intern en geeft het definitieve aanbod door aan de secretaris.
 - Gemeenten worden opgeroepen om met elkaar na te denken over de opvang van AMV. Het aanbod uit het concept Provinciaal verslag is niet sluitend ten opzichte van de opgave. Dit betekent dat dit kan leiden tot een afwijkend definitief verdeelbesluit van de minister. Wanneer gemeenten dit aan de voorkant willen voorkomen, moet men op zoek naar 70 aanvullende AMV plaatsen binnen het totale Zeeuwse aanbod.

- Wat betreft paragraaf 3 over uitruil is afgesproken dat we vasthouden aan de afgesproken solidariteit. Aan de overige afspraken wordt nader invulling gegeven o.a. n.a.v. een evaluatie van de Zeeuwse afspraken en een bestuurlijk overleg dat op korte termijn plaatsvindt over de spoedopvang.
Uitruil is geen verplicht onderdeel van het Provinciaal verslag. Er is dus meer tijd om het gesprek nog te voeren. De afspraken die we al kunnen maken vóór de extra ingeplande vergadering van de PRT, worden wel opgenomen in het Provinciaal verslag.
- Met de voorstellen over het vervolg van de procedure wordt ingestemd. De afspraak voor een extra PRT vergadering wordt gemaakt via het secretariaat van de voorzitter. Deze extra vergadering zal plaatsvinden in de week vanaf 14 oktober a.s.

5. Stand van zaken huisvesting statushouders

- De gedeputeerde geeft een korte toelichting bij de cijfers uit het dashboard. De conclusie is dat de achterstanden bij gemeenten oplopen. Een enkele gemeente heeft de opgave wel gehaald en bij een enkele gemeente is de achterstand verschoonbaar vanwege een tekort aan koppelingen. Met vijf gemeenten gaat de provincie nader in gesprek in het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT). Deze gemeenten moeten een formeel plan van aanpak gaan indienen bij Gedeputeerde Staten. De afspraken voor deze gesprekken worden ingepland.
- De gedeputeerde benadrukt dat hij graag in overleg met de gemeenten tot oplossingen komt, alvorens de formele stappen op de escalatieladder van het IBT te moeten zetten.
- In de zoektocht naar mogelijkheden om de huisvesting van statushouders te versnellen vindt binnenkort een gesprek plaats met de corporaties. De gedeputeerde zal in de reguliere vergadering van november de PRT over de uitkomsten hiervan informeren.

6. W.v.t.t.k.

- De PRT is van mening dat de communicatie vanuit het rijk over o.a. het regeerprogramma veel beter kan en moet. Gemeenten ondervinden last van slechte communicatie over o.a. het intrekken van de Spreidingswet, de versoering van de opvang en het niet langer verlenen van voorrang aan statushouders. Voorst is men van mening dat de directe communicatie tussen de minister en de PRT's verbetering behoeft. Te vaak moet het nieuws over dit onderwerp in de krant worden gelezen. De vertegenwoordiger van het rijk neemt deze punten van kritiek mee naar Den Haag.
- Wethouder Veldhuizen geeft aan dat de zorgen over het regeerprogramma worden gedeeld door andere gemeenten. Binnen de Tijdelijke Adviescommissie Asiel en Migratie van de VNG, waarvan zij namens Zeeland lid is, wordt hierover gesproken. Ze roept iedereen op zorgen over het nieuwe regeerakkoord aan haar mee te geven zodat ze kunnen worden besproken binnen die commissie.
- De persvragen worden besproken. De PRT besluit ze in onderlinge afstemming te beantwoorden.